

Deschiderea stagiunii simfonice 2017-2018

Când imaginarul intersectează monumentalul

Astfel s-ar putea rezuma întâlnirea dintre cei doi protagoniști ai concertelor din 5-6 Octombrie 2017: dirijorul asiatic Kahchun Wong și pianistul clujean Daniel Goți.

După cele trei săptămâni, cât a durat cea de-a XXIII-a ediție a Festivalului Internațional „George Enescu” (2-24 Septembrie), în care melomanii au avut acces la o abundență de „hrane” spirituale, așteptate cu nerăbdare timp de doi ani, debutul noii stagiuni a Filarmonicii a fost de natură să le dimineze interesul pentru concertele „de rutină”, înscrise în programele sale, cu atât mai mult cu cât termenul de comparație era încă prezent în memoria sa mental-afectivă. Oricât de salutară, chiar *necesară*, inițiativa organizatorilor de a reintroduce o lucrare românească la începutul fiecărui concert a generat o atitudine defensivă a publicului, așa cum am sesizat, în seara de 6 Octombrie, din comentariile celor din preajmă, referitor la selecțiunile din muzica filmului „Mihai Viteazul” de Tiberiu Olah. Indubitabile, savanta stăpânire a scriiturii componistice și a mixării structurilor contrapunctice cu cele de sorginte bartókiană, cu ritmurile descriptive, tipic ostășești și ethosul modal românesc, sau cu lirismul romanțios de secol XIX, ca și arta combinațiilor timbrale și a invenției melodice, aspecte meticolos studiate și însușite de către dirijorul Wong, această primă piesă nu a trecut rampa, ca să spunem așa. Se pare că e nevoie de și mai mult timp, de și mai mult tact în strategiile repertoriale, pentru a convinge publicul că muzica românească nu este sinonimă doar cu muzica partinică pe care a fost obligat s-o asculte săptămânal, până în 1989! De aceea, ar fi de dorit ca lucrările incluse în programe să fie mai puțin... „date”, oricât de bine ar fi scrise, mai ales că audiența se dovedește a fi compusă, preponderent, din melomani cu vârste venerabile, care își aduc perfect de bine aminte de vremurile revoluate, când orice concert simfonic debuta cu o lucrare cu trimiteri explicite la „epoca de aur” ...

Concertul nr. 1 pentru pian și orchestră în Mi bemol major de Franz Liszt a mutat accentul pe impetuozitatea și efuziunile romantice ale acestei muzici cu ascensiuni dramatice și retrageri introspective, cu arcuiri melodice încântătoare și jerbe de sunete diafane, ce prefigurau uneori transparența sonorităților impresioniste.

Daniel Goți s-a dovedit a fi rămas același artist cu presanță, luciditate, inteligență și muzicalitate, pe care-l știam din anii '80, când încă nu absolvise Conservatorul clujean, dar și pe cel de după 1991, când obținea Premiul I la Concursul Internațional de Interpretare „George Enescu”. Viziunea clară asupra sensurilor partiturii, *touché*-ul consistent, adesea metalic, chiar în arpeggierea perlate, precum și virtuozitatea impozantă, febrilă au contribuit, pe de o parte la construcția unui Liszt mai degrabă monumental și dramatic, pe de altă parte la pătrunderea în psihismul adânc al compozitorului retras în solitudine, ca în partea secundă, *Quasi adagio*. Nestăvilit în elanul său temperamental, pianistul a lăsat impresia unei lupte înverșunate cu obstacolele și capcanele armonico-ritmice întinse de Liszt în finalul *Concertului în Mi bemol major*. Mai puțin promptă în intervențiile sale, orchestra nu a reușit să-i asigure solistului suportul adecvat, dând naștere unor decalaje supărătoare.

La cererea publicului, convins de autenticitatea artei lui pianistice, Daniel Goți a mai cântat Preludiul „Fata cu părul bălai” de Claude Debussy, într-o manieră relevantă pentru felul

în care știe să modeleze frazele obținând efecte coloristice dintre cele mai rafinate.

Ultima lucrare a programului Filarmonicii din 6 Octombrie a fost *Simfonia a IX-a în mi minor, op. 95, „Din lumea nouă”* de Antonín

Dvořák. Acest opus de o bogăție coloristică și de o polivalență stilistică și armonico-melodică impresionantă, i-a dat posibilitatea lui Kahchun Wong să-și etaleze nu doar tehnica impecabilă, ci și o anume filosofie, așa spune, a actului dirijoral, strâns legată de filosofia aplicării tușurilor sau culorilor pe pânză, de către pictorii japonezi. Gesticafabilă, larg deschisă a lui Wong părea să urmeze liniile armonios-proporționate, prin asimetrie, ale alternației *gol-plin*, dintre munte și mare, ca de pildă cele din stampele unor Hokusai ori Hiroshige, fiind în același timp perfect adecvată structurilor sonore ale simfoniei dvorakiene: crescendo-uri abrupte, în prima parte, inserturi de coral ale alăturilor, pasaje

de o duioșie comparabilă cu cea a cântecelor de leagăn, secvențe cantabil-visătoare ale flautului și oboiului, sau deschideri perspectivale infinite, în partea a doua, eterogenități ritmice extreme în partea a treia, ori multiple schimbări agogice și climax-uri apocaliptice în final. Orchestra a răspuns cu maximă acuratețe sugestiilor lui atât de clare și de plastice, prin care valorifica deopotrivă modurile picturale ale frazei, vibrația tăcerilor insondabile, tensiunile lăuntrice și strigătul exacerbat al depășirii limitei condiției umane. Demn de menționat este și prezența, în calitate de concertmaestru invitat, a violonistului de origine română, rezident în Spania, Cristian Chivu, care a dat tonul, cald, nobil, mătășos, pe un instrument marca Andrea Guarneri.

Despina PETECEL THEODORU

Kahchun Wong

Ilarion Ionescu Galați - 80!

Vreme de decenii a fost una dintre cele mai captivante personalități ale vieții noastre muzicale! ...ca violonist, ca dirijor, ca muzician; ...în calitate de director al unei importante instituții de concerte cum este Filarmonica din Brașov; ...în calitate de inspirat animator al vieții noastre muzicale, drept fondator al cunoscutului Festival brașovean de Muzică de Cameră. Cuceritor, fermecător, perseverent, intransigent... Ilarion Ionescu-Galați știe a se adapta fiecărui mediu în care îi este dat a acționa, în compania orchestrelor de mare tradiție, în compania ansamblurilor mai tinere, orchestre pe care de fiecare dată s-a străduiut a le ridica, a le îndruma în sensul dobândirii, în primul rând, a conștiinței actului muzical-artistic. Concertul susținut în mijloc de octombrie, la Atheneul Român, în compania Filarmonicii bucureștene, a relevat anume aspecte de altfel cunoscute ale personalității artistului, aspecte care îl acreditează drept un șef de orchestră atașat muzicienilor cu care îi este dat a colabora, atașat adevărului artistic. Găsește întotdeauna calea potrivită, găsește gestul și vorba potrivite situației, omului, grupului de muzicieni cu care are de construit excursul muzical. Iar profesionalismul probat la fiecare ridicare a baghetei, la fiecare arcuire a brațului, este orientat de o intuiție infailibilă privind susținerea evenimentului muzical ce urmează a se naște. Astfel distingem dinamica expansivă, umorul dar și gravitatea pe care le descoperi în mișcarea celor **Trei dansuri românești** de Theodor Rogalski; ...un veritabil triptic simfonic, o capodoperă a perioadei așa-zis clasice a componisticii românești din deceniile de mijloc ale secolului trecut. Iar echilibrul actului componistic s-a putut recunoaște în bunul gust cu care a fost măsurat balansul dansului